۸ سنت غلط ازدواج از نگاه رهبر انقلاب

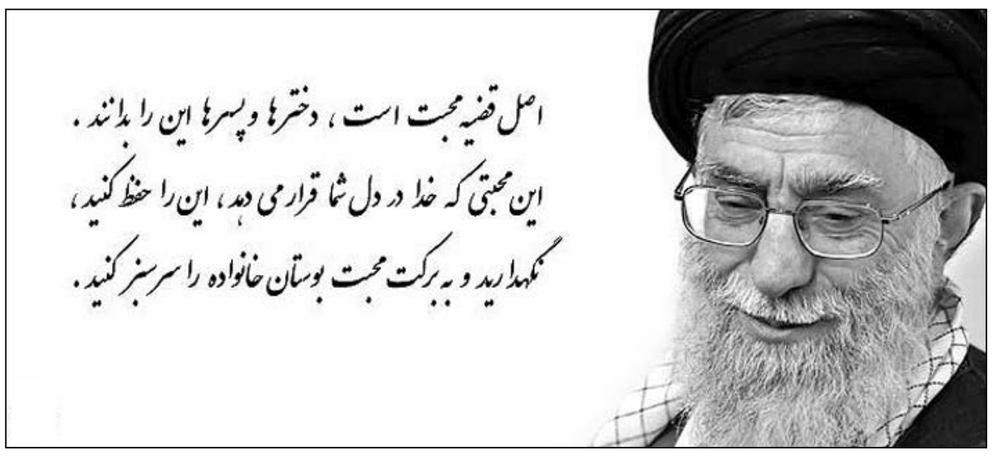

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در سخنرانی‌ها و مناسبت‌های مختلف به آسیب‌شناسی مشکلات فراروی جوانان برای ازدواج پرداخته‌اند. ایشان معتقدند موانع «فرهنگی» بخش قابل توجهی از این مشکل اجتماعی را به خود اختصاص داده است و جوانان، خانواده‌ها و مسئولان مربوط باید در جهت رفع این موانع تلاش کنند. ایشان در دیدار با دانشجویان فرمودند: «بعضی از تصورات و سنت‌های غلط در مورد ازدواج وجود دارد که اینها دست و پاگیر است، مانع از رواج ازدواج جوان‌ها است؛ این سنت‌ها را باید عملاً نقض کرد. شما که جوانید، مطالبه‌گرید، پرنشاطید، پیشنهادکننده نقض خیلی از عادت‌ها و سنت‌ها هستید، به نظر من این سنت‌های غلطی را هم که در زمینه ازدواج وجود دارد، بایستی شماها نقض کنید.»

متن زیر که برگرفته از پایگاه اطلاع رسانی دفتر حفظ و نشر آثار رهبر معظم انقلاب است به هشت مورد از این سنت‌های غلط که مورد تصریح رهبر انقلاب اسلامی قرار گرفته، می‌پردازد:

۱.مهریه سنگین

کسانی که مهریه بالا برای خانمشان قرار می‌دهند، به جامعه ضرر می‌زنند. خیلی از دخترها توی خانه می‌مانند، خیلی از پسرها بی‌زن می‌مانند، به‌خاطر این‌که این چیزها وقتی در جامعه رسم شد، سنت و عادت شد، به جای «مَهرُ السّنّة»، به جای این‌که مهر پیغمبر (ص) سنت باشد، وقتی مهر جاهلی سنت شد، اوضاع، اوضاع جاهلی خواهد شد.(خطبه عقد ۱۳۷۷/۸/۱۱)

مهریه سنگین مال دوران جاهلیت است، پیامبر اکرم (ص) آن را منسوخ کرد. پیامبر (ص) از یک خانواده اعیانی است. خانواده پیغمبر (ص)، تقریباً اعیانی‌ترین خانواده قریش بودند. خود ایشان هم که رئیس و رهبر این جامعه است. چه اشکالی داشت دختر به آن خوبی که بهترین دختران عالم است و خدای متعال او را «سیدةُ النّساء العالمین» قرار داد «مِن الاَوّلینَ و الآخِرین»، با بهترین پسرهای عالم که مولای متقیان است می‌خواهند ازدواج کنند، مهریه ایشان زیاد باشد؟ چرا ایشان آمدند و این مهریه کم را قرار دادند که اسمش «مَهرُ السّنّة» است.(خطبه عقد ۱۳۷۴/۲/۲۸)

مهریه هر چه کمتر باشد، به طبیعت ازدواج نزدیکتر است، چون طبیعت ازدواج معامله که نیست، خرید و فروش که نیست، اجاره دادن که نیست، زندگی دو انسان است. این ارتباطی به مسائل مالی ندارد. ولی شارع مقدس یک مهریه‌ای را معین کرده که باید یک چیزی باشد اما نباید سنگین باشد. بایستی عادی باشد جوری باشد که همه بتوانند انجام دهند.(خطبه عقد ۱۳۷۴/۵/۱۸)

بعضی خیال می‌کنند مهریه سنگین به حفظ پیوند زناشویی کمک می‌کند، این خطاست، اشتباه است. اگر خدای ناکرده این زن و شوهر نااهل باشند، مهریه سنگین هیچ معجزه‌ای نمی‌تواند بکند.(خطبه عقد ۱۳۷۵/۵/۱۱)

بعضی از خانواده‌های طرف عروس می‌گویند که ما مهریه آن‌قدر بالا نمی‌خواهیم ولی خانواده داماد برای پز دادن و تفاخر می‌گویند نه نمی‌شود! چند میلیون یا فلان‌قدر. خب اینها همه دوری از اسلام است. هیچ کس با مهریه بالا خوشبخت نشد. این‌هایی که خیال می‌کنند اگر مهریه نباشد ازدواج دخترشان متزلزل خواهد شد، این‌ها اشتباه می‌کنند. ازدواج اگر چنانچه با محبت بود، با وضعیت درست بود، بی‌مهریه هم متزلزل نمی‌شود. ولی اگر چنانچه بر مبنای خباثت و زرنگی و کلاهبرداری و فریب و این چیزها بود، مهریه هر چقدر هم که زیاد باشد، مرد بدجنس زورگو، کاری خواهد کرد که بتواند از زیر بار این مهریه هم فرار کند.(خطبه عقد ۱۳۷۵/۹/۴)

من از مردم سراسر کشور خواهش می‌کنم که آن قدر مهریه‌ها را زیاد نکنند. این سنت جاهلی است، این کاری است که خدا و رسول (ص) در این زمان به خصوص، از آن راضی نیستند. نمی‌گوییم حرام است، نمی‌گوییم ازدواج باطل است، اما خلاف سنت پیامبر(ص) و اولاد ایشان و ائمه هدی (علیهم‌السلام) و بزرگان اسلام است. خلاف روش اینهاست و به‌خصوص در زمان ما که کشور احتیاج دارد به این‌که همه کارهای صحیح، آسان شود، هیچ مصلحت نیست که بعضی ازدواج‌ها را این‌طور مشکل کنند.(خطبه عقد ۱۳۷۳/۹/۲)

۲.جهیزیه سنگین

من گمان می‌کنم این‌که در جهیزیه حضرت زهرا (علیهاالسلام) این قدر سادگی رعایت شد... این حد را حفظ کردند، این یک جنبه نمادین داشت. برای این‌که بین مردم مبنا و پایه‌ای باشد برای عمل به آن، تا دچار این مشکلاتی که بر اثر زیاده‌روی‌ها پیش می‌آید، نشوند.(خطبه عقد ۱۳۷۷/۴/۱۸)

بعضی از خانواده‌های عروس، خودشان را اذیت می‌کنند و به زحمت می‌اندازند و اگر پول هم ندارند به زحمت پول تهیه می‌کنند. اگر پول دارند خرج زیادی می‌کنند، برای این‌که یک جهیزیه مفصل پر زرق و برقی را مثلاً در اختیار دخترشان بگذارند.(خطبه عقد ۱۳۷۷/۱۲/۲۸)

جهیزیه زیاد، هیچ دختری را خوشبخت نمی‌کند و هیچ خانواده‌ای را به آن آرامش و سکون و اعتماد لازم نمی‌رساند. اینها زوایای زندگی است. فضول زندگی است و جز دردسر و اَسباب زحمت و اسباب مشکل فایده‌ای ندارد.(خطبه عقد ۱۳۷۵/۹/۱۸)

مبادا بروید پول قرض کنید، جهیزیه درست کنید، مبادا خودتان را به زحمت بیندازید، مبادا خانواده‌تان را به زحمت بیندازید، مبادا خیال کنید که دخترتان اگر جهیزیه‌اش کمتر از دختر همسایه و قوم و خویش بود، این سرشکستگی است.(خطبه عقد ۱۳۸۱/۳/۲۹)

بعضی‌ها سعی می‌کنند که برای جهیزیه بزنند روی دست همه قوم و خویش‌ها و همسایه‌ها و دوست و آشناها که این هم غلط است... باید نگاه کنید ببینید که چه چیزی درست است، چه چیزی حق است آن را انجام بدهید. چه چیزی حق است؟ یک خانواده دو نفره یک وسایلی لازم دارند که یک زندگی ساده‌ای داشته باشند.(خطبه عقد ۱۳۷۹/۸/۳)

انواع و اقسام ریخت و پاش‌ها، زیاده‌روی‌ها، کارهای غلط، جهیزیه‌های سنگین. همه‌جور چیزی را حتماً باید بخرند، بیاورند توی جهیزیه بگذارندکه اقلاً یک چیز بیشتر از آن دختر خاله‌اش، یا نمی‌دانم خواهرش، یا آن همسایه‌شان یا آن همکلاسی‌شان داشته باشد. اینها از آن غلط‌های بسیار موذی و آزاردهنده است، برای خود انسان و برای مردم. خیلی از دخترها نمی‌توانند به خانه بخت بروند، خیلی از پسرها نمی‌توانند ازدواج کنند، به خاطر همین چیزها، به خاطر همین گرفتاری‌ها. اگر ازدواج آسان بود، اگر مردم آن‌قدر سخت‌گیری نکرده بودند، بعضی‌ها اگر مهریه‌شان سنگین نبود، اگر این جهیزیه‌های جاهلانه نبود و پدر و مادرها به خیال خودشان برای این‌که مبادا دل دخترشان بشکنند، خودشان را به آب و آتش نمی‌زدند، این گرفتاری‌ها برای خیلی از خانواده‌ها پیش نمی‌آمد.(خطبه عقد ۱۳۷۲/۱۰/۲۶)

از اول، بعضی‌ها همه ریز و درشت و لازم و غیرلازم را برای دخترشان به عنوان جهیزیه فراهم می‌کنند که مبادا از دختر فلانی، از نمی‌دانم دختر عمویش، یا از خواهرش یا از جاریش مثلاً کمتر باشد. اینها درست نیست. این کارها غلط است، اسباب زحمت شماست. آن هم زحمتی که هیچ اجری پیش خدا ندارد، مایه تشکر هم نمی‌شود.(خطبه عقد۱۳۷۸/۹/۲)

نگذارید جهیزیه‌ها را سنگین کنند، دخترها نگذارند، عروس‌ها شما نگذارید. پدر و مادرها هم اگر می‌خواهند، شما نگذارید. (خطبه عقد۱۳۷۳/۹/۲۳)

مادرهای عروس‌ها در تهیه جهیزیه دست نگه دارند، خیلی افراط و اسراف نکنند. نگویند حالا مثلاً دخترمان است، دلش می‌شکند. نه، دخترها خوبند. دخترها نمی‌خواهند. ما بیخود نباید دل آن‌ها را بشکانیم به این سمت که هر چیز قشنگ و لوکس و... حتماً باید برایش تهیه شود.(خطبه عقد۱۳۷۹/۱۱/۱۶)

۳. تجملات زیاد

تجملات برای یک جامعه مضر و بد است. آن کسانی که با تجملات مخالفت می‌کنند، معنایش این نیست که از لذت‌ها و خوشی‌هایش بی‌اطلاعند، نه، آن را کاری مضر برای جامعه می‌دانند. مثل یک دارو یا خوراکی مضر. با تجملات زیادی، جامعه زیان می‌کند. البته در حد معقول و متداول ایرادی ندارد. اما وقتی که همین‌طور مرتب پای رقابت و مسابقه به میان آمد، اصلاً از حد خودش تجاوز می‌کند و به جاهای دیگر می‌رود.(خطبه عقد ۱۳۷۰/۴/۲۰)

مگر کسانی که با تجمل عروس و داماد می‌شوند خوشبخت‌ترند؟ چه کسی می‌تواند چنین چیزی را ادعا کند؟ این کارها جز این‌که یک عده جوان را، یک عده دختر را حسرت به دل کند و زندگی را بر این‌ها تلخ نماید، اگر نتوانستند آن‌جور آن‌ها هم عروسی بگیرند تا ابد حسرت به دل بمانند یا اصلاً نتوانند عروسی بگیرند چیز دیگری نیست... تا آمدند دخترش را بگیرند، چون دستش خالی است، این دختر بماند توی خانه. این پسر دانشجو یا کارگر یا کاسب ضعیف، همین‌طور غیرمتأهل بماند.(خطبه عقد ۱۳۷۳/۹/۲۳)

۴. اسراف

برخی اسراف می‌کنند، می‌ریزند و می‌پاشند. در این روزگار که فقرایی در جامعه هستند، کسانی هستند که اولیات زندگی هم درست در اختیارشان نیست، این کارها اسراف است، زیادی است، بیخود است، هر کس بکند خلاف است.(خطبه عقد ۱۳۷۲/۶/۱۱)

بعضی از مردم با این کاری که می‌شود با آن ثواب برد، گناه می‌برند. با اسراف‌هایی که می‌کنند، با خلاف‌هایی که انجام می‌دهند، با آمیختن این عمل حَسن و حسنه به کارهای حرامی که انجام می‌دهند. حرام همه‌اش هم این نیست که محرم و نامحرم و این چیزها باشد، آنها هم البته حرام است، اما ریخت و پاش زیادی هم حرام است. اسراف حرام است. سوزاندن دل مردمی که ندارند در مواردی واقعاً حرام است. زیاده‌روی کردن، حرام و حلال کردن برای این‌که بتواند جهیزیه دخترش را فراهم کند، عقد و عروسی و اینها اسراف انجام بگیرد. یکی از اسراف‌ها همین مجالس عقد و عروسی گران‌قیمت است. در هتل‌ها، در این سالن‌های گران‌قیمت مجالس درست می‌کنند. مبالغ زیادی شیرینی و میوه و خوراکی حرام می‌شود، از بین می‌رود، روی زمین ریخته می‌شود و ضایع می‌شود. برای چه؟ برای چشم و هم چشمی!؟ برای عقب نماندن از قافله اسراف!؟(خطبه عقد ۱۳۷۲/۱/۵)

عروسی شیرین، آن عروسی‌ای نیست که توی آن خیلی خرج می‌شود و اسراف زیاد در آن می‌شود. عروسی شیرین، عروسی صمیمانه است. صمیمانه که بود، عروسی شیرین می‌شود، ولو مختصر باشد. یک اتاق دو اتاق توی خانه، قوم و خویش، دوست و آشنا و رفیق دور هم بنشینند، این می‌شود عروسی. این میهمانی‌های مفصل و سالن‌های آن‌چنانی یا توی هتل‌ها، خرج‌های زیاد، جنس‌های گران برای میهمانی، اینها هیچ مناسب نیست. نمی‌گویم ازدواج را باطل می‌کند، نه، ازدواج درست است، اما اینها محیط جامعه و محیط زندگی را تلخ می‌کند.(خطبه عقد ۱۳۷۷/۹/۱۲)

مگر سابق که این سالن‌ها نبود، این چیزها نبود، توی دو تا اتاق کوچک جشن می‌گرفتند، مهمان‌ها می‌آمدند شیرینی می‌خوردند، ازدواج‌ها بی‌برکت‌تر از امروز بود؟ عزت دخترها مگر کمتر از امروز بود، حالا باید حتماً بروند توی این سالن‌های بزرگ، عیبی ندارد، من مخالفتی نمی‌کنم با این سالن‌ها، من با «تشریفات» مخالفم. حالا بعضی می‌روند توی هتل، از آن کارهای غلط است که لزومی ندارد. (خطبه عقد ۱۳۷۶/۷/۳۰)

بعضی خیال می‌کنند که تشریفات و توی هتل چنین و چنان رفتن، سالن‌های گران گرفتن، خرج‌های زیادی کردن، عزت و شرف و سربلندی دختر و پسر را زیاد می‌کند. نخیر عزت و شرف و سربلندی دختر و پسر به انسانیت و تقوی و پاکدامنی و بلندنظری آن‌هاست، نه به این چیزها...(خطبه عقد ۱۳۷۵/۵/۱۱)

۷. لباس عروس گران قیمت

بعضی‌ها لباس عروس گران‌قیمت می‌خرند، نه، چه لزومی دارد. حالا لباس عروس می‌خواهند، بعضی‌ها لباس عروس را می‌روند کرایه می‌کنند. چه مانعی دارد؟ ننگ دارد؟ نه، چه ننگی؟ چه مانعی دارد؟ بعضی‌ها این را ننگ می‌دانند. ننگ این است که انسان یک پول گزافی بدهد، یک چیزی بخرد که یک بار آن را مصرف کند، بعد بیندازد دور. یک بار مصرف! آن هم با این وضعی که بعضی مردم دارند.(خطبه عقد ۱۳۷۴/۱۰/۴)

۸. به رخ کشیدن ثروت‌ها

اگر چنان‌چه در ازدواج بحث مادیات عمده شد، این معامله عاطفی و روحی و انسانی تبدیل خواهد شد به معامله مادی. این معامله‌های گران، این جهیزیه‌های سنگین، این چشم و هم‌چشمی‌ها و این به رخ کشیدن ثروت‌ها و پول‌ها - که برخی از افراد غافل و بی‌خبر می‌کنند - ازدواج را در واقع خراب می‌کنند. لذاست که در شرع مقدس مستحب است مهریه کم گرفته شود که «مَهرُ السّنّة» مورد نظر است.(خطبه عقد ۱۳۷۷/۱۲/۱۳)

ازدواج را آسان کنید

من به همه مردم در سراسر کشور توصیه می‌کنم که ازدواج‌ها را آسان کنند. بعضی‌ها ازدواج را مشکل می‌کنند. مهریه‌های گران و جهیزیه‌های سنگین ازدواج را مشکل می‌کند... خانواده پسرها توقع جهیزیه‌های سنگین بکنند، خانواده دخترها برای چشم هم‌چشمی دیگران جهیزیه‌ها را و تشریفات را و مجالس عقد و عروسی را رنگین‌تر بکنند. چرا؟ اثر این را می‌دانید چیست؟ اثر این کارها این است که دخترها و پسرها بدون ازدواج در خانه‌ها می‌مانند، کسی جرئت نمی‌کند به ازدواج نزدیک شود. (خطبه عقد ۱۳۷۳/۹/۲)

هشت سنت غلط ازدواج از نگاه رهبر انقلاب

۱	مهریه سنگین
۲	جهیزیه سنگین
۳	تجملات زیاد
٤	اسراف
٥	خرید از مکان‌های معروف به گرانی
٦	هتل‌ها و سالن‌های پرخرج
۷	لباس عروس گران‌قیمت
۸	به رخ کشیدن ثروت‌ها

اگر ازدواج آسان بود، اگر مردم آن‌قدر سخت‌گیری نکرده بودند، بعضی‌ها اگر مهریه‌شان سنگین نبود، اگر این جهیزیه‌های جاهلانه نبود و پدر و مادرها به خیال خودشان برای این‌که مبادا دل دخترشان بشکنند، خودشان را به آب و آتش نمی‌زدند، این گرفتاری‌ها برای خیلی از خانواده‌ها پیش نمی‌آمد.

از افشا تا پیگیری مبارزه با مفاسد

نقشی که به جای دولت، رسانه‌ها برعهده گرفته‌اند

سال‌هاست که رهبر معظم انقلاب اسلامی (دامت برکاته) موضوع ضرورت تقویت و توسعه سیستم کنترل و نظارت در نظام اداری کشور را متذکر می‌شوند، البته قبل از آن نیز بنیانگذار کبیر انقلاب اسلامی حضرت امام خمینی(ره) بارها مسئولین قوای سه‌گانه را به انجام این مهم توصیه کرده‌اند، اما فرمان ۸ ماده‌ای رهبری یکی از صریح‌ترین مطالبات ایشان در این خصوص به شمار می‌رود که علی‌رغم گذشت بیش از ۱۱ سال از زمان صدور آن، متأسفانه هنوز به شکل کامل محقق نشده است.

شاید به همین دلیل است که از حدود ۷ الی ۸ سال گذشته تا به حال، رسانه‌ها به ویژه رسانه ملی در اقدامی تحسین‌برانگیز و البته غیرمعمول، بخشی از این وظیفه بسیار مهم را برعهده گرفته‌اند، این موضوع از آن جهت غیرمعمول است که این مهم در ردیف وظایف ذاتی مدیران محترم در قوای سه‌گانه قرار دارد و رسانه‌ها تنها وظیفه اطلاع‌رسانی و نهایتاً نقش تکمیلی در این زمینه را برعهده دارند، درحالی که به نظر می‌رسد، هم‌اکنون رسانه‌ها همه مسئولیت در این خصوص را برعهده گرفته‌اند.

افشای ده‌ها مورد ناهنجاری خرد و کلان ناشی از ضعف سیستم کنترلی و نظارتی در قوای سه‌گانه از جمله افشای اختلاس‌های کلان در نظام بانکی، افشای فیش‌های حقوقی نجومی، افشای زمین‌خواری افراد فرصت‌طلب و همچنین بیان تخلفات مربوط به واردات بی‌رویه و قاچاق کالا به کشور یا فعالیت غیرقانونی شرکت‌های هرمی و همین‌طور گزارش‌های مربوط به موسسات متعدد و متنوع و فاقد مجوز در کشور و آشکار شدن فعالیت‌های غیرقانونی این مؤسسات در مورد موضوعاتی مانند فروش پایان‌نامه‌های تحصیلی و یا واسطه‌گری برای فروش دارو یا معرفی توریست برای درمان و یا مسائل نسبتاً کم‌اهمیت‌تری مانند تخلفات دفاتر گردشگری، تخلفات موسسات مشاوره‌ای و امثال آن در شهرها و حتی انعکاس خبر مربوط به سوءاستفاده از مقوله پارکبانی در خیابان‌ها و معابر شهری، بخشی از این تلاش است که باعث شده تا سرانجام رفع مشکلات مربوط به برخی از این ناهنجاری‌ها در دستور کار مسئولین محترم قرار گیرد.

اما صرف‌نظر از این‌که آیا اقدامات مسئولین دستگاه‌های ذی‌ربط در مورد هر یک از موضوعات مورد اشاره و سایر موارد مشابه به نتیجه مطلوب و نهایی خواهد رسید یا مشکلات همچنان تداوم خواهد یافت، اینک این پرسش اساسی مطرح است که اصولاً چرا کار به جایی رسیده که رسانه‌ها تمام این نقش را برعهده بگیرند؟ تا کی قرار است این مهم، یعنی تقویت و توسعه سیستم کنترلی و نظارتی و نیز نظارت بر کار ناظران مهجور و مغفول بماند؟ آیا کمک رسانه‌ها برای حل مشکلات، در نهایت منجر به تحقق فرمان رهبری در این زمینه خواهد شد یا با حذف صورت مسئله، مدیران دستگاه‌ها از همکاری با رسانه‌ها برحذر خواهند شد؟

کلام آخر این‌که؛ آیا بهتر نیست دستگاه‌های ذی‌ربط با پرداختن جدی به فرهنگ‌سازی، رفع نواقص ساختار اداری و به ویژه موضوع بسیار مهم کنترل و نظارت در سیستم اداری و اقتصادی، از بروز جرائم و تخلفات جلوگیری و از تحمیل هزینه‌های سنگین مادی به نظام اقتصادی کشور و وارد شدن خسارت‌های جبران‌ناپذیر معنوی به جامعه پیشگیری نمایند؟ به عبارت دیگر آیا بهتر نیست که مسئولین و مدیران محترم، قبل از مواجهه با گزارش رسانه‌ها و قول مساعد برای رفع مشکلات، با انجام دقیق و کامل وظایف خود و در عملی پیش‌دستانه، مانع از بروز آنها شده و یا نسبت به رفع آنها اقدام نمایند؟

احمدرضا هدایتی

گزارشی از سرگردانی مردم

منفعت ثبت سند خودرو به جیب چه کسانی ریخته می‌شود؟!

اشاره:

در روزهای اخیر بروز اختلاف قدیمی ناجا و کانون سردفتران در خصوص الزام ثبت سند خودرو در دفاتر دوباره شدت گرفت و واکنش‌هایی را به همراه داشت. در ادامه این واکنش‌ها بنا به اعلام رسمی کانون سردفتران سال گذشته بیش از دو میلیون خودرو در دفاتر اسناد نقل و انتقال شده است که با احتساب دریافت ۵۰۰ هزار تومان برای خودرو داخلی و چند میلیون برای خودرو خارجی، می‌توان به ارقام عجیبی دست پیدا کرد.

در چند هفته اخیر، اعلام رسمی پلیس راهور مبنی بر اختیاری بودن نقل و انتقال خودرو در دفاتر اسناد با واکنش شدید کانون سردفتران به عنوان نماینده این صنف خصوصی مواجه شد. این درحالی است که در تحمیل هزینه‌های اجباری و غیرضروری به مردم در نقل و انتقال خودرو در دفاتر اسناد شکی نیست و تمامی مراجع قانونی و کارشناسان و حتی مردم، ثبت خودرو در دفاتر را غیرضروری و صرفاً تامین‌کننده منافع یک صنف می‌دانند به طوری که در آخرین نظرسنجی رسانه ملی ۷۶ درصد مردم مخالفت خود را با این موضوع اعلام کردند.

به گزارش مشرق، جنجال دفاتر بر سر نقل و انتقال خودرو و سیل اتهامات وارده به مخالفان این موضوع و جوابیه‌های منتشر شده در این خصوص ابعاد جدیدی از یک سود بادآورده و عجیب چند هزار میلیاردی را رونمایی کرد. ماجرا از این قرار است که در جریان اصرار پلیس به اختیاری بودن ثبت نقل و انتقال خودرو براساس ماده ۲۹ قانون رسیدگی به جرایم رانندگی، هیئت رئیسه کانون دفتردران به منظور دفاع از اقدامات و توجیه دریافت‌های میلیاردی خود که در آخرین برآوردها بیش از دو هزار میلیارد تومان برآورد شده است اقدام به انتشار جدول جزئیات دریافت‌های بابت نقل و انتقال کرد.

اگرچه انتشار این جدول با هدف پاسخ به انتقادات گسترده رسانه‌ها در مورد میزان مبالغ دریافتی‌ها صورت گرفته است اما بررسی جدول ذیل از یک فاجعه بزرگ و زیرپوستی حکایت دارد که کنکاش و موشکافی دقیق پیرامون آن از یک تاراج هزاران میلیاردی پرده بر می‌دارد. بنا به اعلام رسمی کانون سردفتران سال گذشته بیش از دو میلیون خودرو در دفاتر اسناد نقل و انتقال شده است که با احتساب دریافت ۵۰۰ هزار تومان برای خودرو داخلی و چند میلیون برای خودرو خارجی توسط این دفاتر می‌توان به ارقام عجیبی دست پیدا کرد.

اما نکته جالب در این جدول دریافتی ستون چهارم آن و بند مربوط به سهم کانون و ثبت است که بخشی از این پول‌ها به حساب کانون به عنوان یک بخش خصوصی و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور واریز می‌شود در حالی که دو مجموعه فوق کوچکترین تلاشی برای صدور سند رسمی برای خودرو به انجام نمی‌رسانند. به ازای هر نقل و انتقال برای خودروی داخلی بطور متوسط مبلغ ۸۰ هزار تومان و برای خودروی خارجی بیش از ۱۲۰ هزار تومان به حساب کانون و سازمان ثبت واریز می‌شود که اگر با مبنای خودروی داخلی و با بیش از دو میلیون نقل و انتقال محاسبه شود به رقم بیش‌از ۱۶۰۰ میلیارد ریال درسال دست پیدا خواهید کرد و اگر با اغماض از سهم سازمان ثبت اسناد و املاک به عنوان یک نهاد دولتی بتوان چشم پوشی کرد از کنار دریافت این مبلغ نجومی آن هم توسط بخش خصوص نمی‌توان گذشت که سال‌ها به دریافت میلیاردها تومان پول از مردم آن هم بدون هیچ نظارت و حسابرسی شفاف مشغول است.

این در حالی است که دفاتر اسناد سهم خود را به عنوان مجری نقل انتقال بابت هزینه حق التحریر و سهم دفتر بطور جداگانه دریافت می‌کنند که در جدول مورد اشاره جزئیات آن مشخص است.

چنین اقدامی در هیچ نقطه از جهان رایج نیست و در عین حال یک بدعت عجیب در ایران است که یک صنف و کانون که الزاماً می‌بایست هزینه‌های خود را با دریافت حق عضویت از اعضاء تامین کند این هزینه‌ها را از جیب مردم و آن هم با درآمدهای نجومی و شائبه‌دار تامین کند. واقعیت آن است که انجمن‌ها و کانون‌های صنفی با هدف پیگیری مطالبات یک صنف و تمشیت امور صنفی به وجود آمده‌اند و هزینه امور جاری آن نیز می‌بایست با دریافت حق عضویت از اعضا تامین شود اما در مورد کانون سردفتران به عنوان یک بخش خصوصی بسیار کوچک با چند ده مدیر و کارمند ماجرا جور دیگری رقم می‌خورد. به راحتی می‌توان به ریشه بسیاری از سر و صداهای چند روز اخیر روسای کانون سردفتران و روابط عمومی آن و سیل اتهاماتی که متوجه مخالفان نقل و انتقال خودرو می‌کنند پی برد.

نکته مهم‌تر در این میان نحوه هزینه این در آمد نجومی است که بعد از تصویب قانون اختیاری بودن نقل و انتقال خودرو در سال ۱۳۸۹ به رقمی بیش از ۱۰ هزار میلیارد ریال می‌رسد که تاکنون گزارشی در خصوص آن منتشر نشده است. درآمدی که معادل بودجه ده‌ها سازمان و نهاد دولتی و حاکمیتی یا ده‌ها هزار پرسنل است. تاکنون گزارشی از جزئیات نحوه هزینه کرد این درآمد بادآورده و افسانه‌ای توسط هیئت مدیره پنج نفره آن منتشره نشده است که ضرورت دارد این مهم مد نظر نهادهای نظارتی و بازرسی و به ویژه نمایندگان مجلس شورای اسلامی قرار گیرد.

وجود شفافیت در اقتصاد همیشه خوب بوده و هست، اما شاید مسئله این روزها این باشد که این شفافیت برای بعضی‌ها ضروری معرفی می‌شود و برای بعضی نه! مشخصاً پس از انتشار اسنادی که در بین رسانه‌ها و عموم مردم به «فیش حقوقی» شهرت یافت، جامعه نسبت به این موضوع حساسیت پیدا کرد و مسئولان دولتی در بالاترین رده نسبت به مسئله واکنش نشان داده و دستوراتی را جهت برخورد با موضوع ابلاغ کردند اما مشکل فساد تنها در دریافت حقوق‌های چند صد میلیونی نیست بلکه موضوع بالاتر از آن فساد رسمی شده و تحت پوشش است که به طرق مختلف از جیب مردم و بیت‌المال به حساب برخی اشخاص و صنوف سرریز می‌شود که عدد آن در برخی موارد به هزاران میلیارد تومان می‌رسد ضرورت برخورد سریع و قانونی نهادهای نظارتی را ایجاب می‌کند.

گفتنی است، در حالی که سخنگوی نیروی انتظامی چندی پیش از رسمی بودن سند مالکیت خودرو (برگ سبز) که از سوی پلیس صادر می‌شود خبر داده بود، محسنی اژه‌ای سخنگوی قوه قضائیه نیز اظهار داشت: معمولاً اگر اختلاف برداشت قانونی باشد قانونگذار باید آن را تفسیر کند. برخی معاملات الزاماً باید ثبت شود و بعضی الزام به ثبت ندارند؛ اگر آنهایی که ثبت نمی‌شوند منافعی داشته باشند افراد بعداً نمی‌توانند از آن بهره‌مند شوند.

اژه‌ای در خصوص اختلافی که بین نیروی انتظامی و دفاتر ثبت به وجود آمده است، گفت: به نظرم اختلاف برداشت است و باید تفسیر توسط قانونگذار انجام شود. اگر در دفاتر اسناد ثبت نکردند مردم در پاره‌ای موارد با مشکل مواجه می‌شوند و این ثبت ناجا (برگه سبز خودرو) کافی نیست و در خصوص موارد اختلافی حتماً باید ثبت رسمی نیز انجام شود.گفتنی است، سخنگوی ناجا نیز در خصوص تاکید بر رسمی بودن برگ سبز خودرو در روزهای اخیر گفت: کلیه وجوهات دریافتی در حین شماره‌گذاری مستقیماً به حساب خزانه دولت واریز می‌شود و هیچ منفعت شخصی برای کسی وجود ندارد.

در مجموع به نظر می‌رسد دود اختلاف اخیر در خصوص الزام و یا عدم الزام ثبت سند مالکیت خودرو در دفاتر اسناد رسمی با ملاحظه سود سرشاری که برای سردفتران و کانون دفتر داران دارد، تنها به چشم مردم می‌رود و لازم است هرچه سریع‌تر با پیگیری قوه قضائیه و دولت نسبت به تفسیر قانون مورد نظر و یا در صورت نیاز اصلاح قانون از طرف مجلس، این ابهام برطرف شود. هرچند که ظاهراً اختیاری بودن قانون مورد اشاره ثابت و پیش فرض هر تفسیری برای استفاده‌های احتمالی از ثبت سند در دفاتر اسناد رسمی خواهد بود.

نوع خودرو	مبلغ مالیات یک درصد مبلغ سند	حق الثبت ۰/۵ درصد مبلغ سند	سهم کانون و نماینده ثبت و کارکنان و غیره	مالیات بر ارزش افزوده	هزینه سند الکترونیکی	دریافتی سردفتر	جمع	درصد حق التحریر سردفتر نسبت به جمع هزینه سند
پراید صبا بنزینی	۱۳۰	۶۵	۵۷	۱۰/۲	۵هزار تومان	۵۷	۳۲۴/۲	۱۷/۵ درصد
رنو تندر ۲E-۹۰	۴۲۰	۲۱۰	۱۰۷/۵	۱۹/۳۵	۵هزار تومان	۱۰۷/۵	۸۶۹/۳	۱۲/۳ درصد
تیبا ۲ هاچبک	۲۵۰	۱۲۵	۸۲	۱۴/۸	۵هزار تومان	۸۲	۵۵۸/۷	۱۴/۶ درصد
رانا LX5U	۳۰۰	۱۵۰	۸۹/۵	۱۶/۱	۵هزار تومان	۸۹/۵	۶۵۰/۱	۱۳/۷ درصد
سمند LX	۲۷۰	۱۳۵	۸۵	۱۵/۳	۵هزار تومان	۸۵	۵۹۵/۳	۱۴/۲ درصد
سوزوکی ۲۴۰۰ اتوماتیک	۱/۲۱۰ میلیون	۶۰۵	۲۰۵	۳۶/۹	۵هزار تومان	۲۰۵	۲/۲۶۷ میلیون	۹ درصد
پژو ۴۰۵ GLX	۲۶۰	۱۳۰	۸۳/۵	۱۵	۵هزار تومان	۸۳/۵	۵۷۷	۱۴/۴ درصد
پژو SLX	۲۷۰	۱۳۵	۸۵	۱۵/۳	۵هزار تومان	۸۹/۵	۶۵۰/۱	۱۳/۷ درصد
پژو ۲۰۶ تیپ ۲	۲۹۰	۱۴۵	۸۸	۱۵/۸	۵هزار تومان	۸۸	۶۳۱/۸	۱۳/۹ درصد
پژو ۲۰۶ تیپ ۵	۳۰۰	۱۶۵	۹۴	۱۶/۹	۵هزار تومان	۹۴	۷۰۵	۱۳/۳ درصد

کانون سردفتران جزئیات دریافت هزینه انتقال خودرو از مردم را چنین اعلام کرده است. به اعداد ستون «سهم کانون» و «دریافتی سردفتر» توجه کنید.(ارقام به هزار تومان است)